herpy

GECKOR

Pacific gecko

Dactylocnemis pacificus

En nervös, snabb och vackert tecknad nattgecko från nordvästra delen av Nya Zeelands Nordön, där den lever i buskmark, skog och på klippkuster. Den föder levande ungar, blir 14-18 cm lång och kan bli över 20 år gammal. Den trivs i ett svalt, tempererat klimat.

Familj: Diplodactylidae Tidigare namn: *Hoplodactylus pacificus*

FAKTARUTA

DJURET

Vuxenstorlek	**14-18 cm** total längd inkl. svans
Livslängd	**20-25 år**
Aktiv	**På natten**
Levnadssätt	**Trädlevande, klipplevande och marklevande**
Biotop	**Klippterräng och tempererad skog och äng**
Svårighetsgrad	**Viss erfarenhet**

SKÖTSEL

Min. terrarium	**50 × 50 × 100 cm** L × B × H för 3 vuxna djur
Temperatur, dag	**18-24 °C**
Temperatur, natt	**12-18 °C**
Luftfuktighet	**50-80 %**
UVB	**Valfritt** Fergusonzon 1
Föda	**Insekter, frukt och nektar**
Hålls	**Ensamma eller en hane med flera honor**

AVEL

Fortplantning	**Levandefödande**
Könsmogen	**18-24 mån.**
Kullstorlek	**1-2 ungar**
Kullar per år	**1**
Dräktighet	**270-360 dagar**

SKYDD OCH PAPPER

CITES	**Bilaga III**
EU-bilaga	**Bilaga C**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Dactylocnemis pacificus är en nattaktiv gecko med en kraftig gripsvans, som den använder som en extra extremitet när den klättrar i buskar och träd. Ryggen är brun, olivgrön eller grå med fläckar, ränder, vinkelmönster eller band som är ljusare än grundfärgen. Vissa djur har senapsgula fläckar, särskilt i nacken, och enstaka har en rosa eller orange skiftning. Buken är enfärgat ljusgrå, ögonen är bruna och tårna är smala.

Kroppen är upp till 9 cm från nos till kloak, och svansen är längre än kroppen, så den sammanlagda längden är omkring 14-18 cm. Vuxna djur väger upp till 19 g. Arten är känd för att vara nervös och snabb och fäller lätt svansen, så den lämpar sig dåligt för hantering.

Arten beskrevs 1842 som *Naultinus pacificus* och har under många år stått i släktet *Hoplodactylus*. Den flyttades tillbaka till släktet *Dactylocnemis* 2011, när DNA-undersökningar visade att gruppen består av flera nära besläktade former, som tidigare räknades som en enda mycket variabel art. Djur av släktet i fångenskap kan därför tillhöra en annan, ännu obeskriven art, och olika former får inte blandas och korsas.

Utbredning och livsmiljö

Dactylocnemis pacificus förekommer bara på Nya Zeeland: i den nordvästra delen av Nordön norr om Whanganui-floden och nordväst om bergen Raukumara, Te Urewera och Kaweka, och på många öar längs nordöstkusten. På Nordöns nordligaste spets, halvöarna Aupōuri och Karikari, ersätts den av nära besläktade, ännu obeskrivna former.

Utbredningen är stor, och arten är inte hotad globalt. På fastlandet minskar bestånden dock på grund av införda rovdäggdjur och förlust av livsmiljöer, medan bestånden på många öar utanför kusten är stabila.

> **Naturlig utbredning:** Nya Zeeland.

LIVSMILJÖ

Dactylocnemis pacificus lever i många slags livsmiljöer: sumpmarker, buskmark, äldre skog, klippkuster, bakdyner, små klippöar och klippavsatser. Den är särskilt knuten till låglandsskog och buskmark med manuka och kanuka. På dagen gömmer den sig i springor i klippor och lerbranter, i ihåliga träd, under lös bark, i tätt halvgräs på marken och i epifyter högt uppe i trädkronorna. På natten söker den föda både på marken och i buskarna.

Klimatet i utbredningsområdet är tempererat och milt med fuktiga vintrar, nästan utan frost vid kusten och med sommardagar på omkring 20-25 °C. På natten är det svalare. Arten är alltså anpassad till måttlig värme, inte tropisk värme.

Skötsel

TERRARIET

Skötseln av *Dactylocnemis pacificus* är bara sparsamt beskriven. Arten räknas som förhållandevis lätt att hålla och föda upp, men det finns inga dokumenterade temperaturer, så klimatvärdena bygger på utbredningsområdet. *D. pacificus* lever mest i träd och buskar, men söker långt mer föda på marken än *Mokopirirakau granulatus*, som den ofta lever tillsammans med. Höjd är viktigare än bottenyta, men botten ska också användas.

En hane med två honor behöver ett terrarium på minst 50 × 50 × 100 cm (längd × bredd × höjd). Inred det med levande växter, stammar, grenar och ett lager löv på botten. Gömslen är avgörande, eftersom arten är skygg och sällan kommer fram helt i dagsljus. Ihåliga bamburör, både på marken och upphängda vågrätt högt uppe längs sidorna, korkrör, lösa barkbitar och staplar av plattor med smala mellanrum på botten används gärna. Placera gömslena tätt intill de ljumma platserna vid nätet, för arten solar sig bara från skydd.

Två hanar får inte hållas ihop, eftersom de biter varandra. Ungarna är självständiga från födseln och växer bäst upp i en mindre låda för sig. Ventilationen ska vara god, så att luften inte blir stillastående. Skötseln motsvarar i det hela taget den för *Mokopirirakau granulatus*, som är den bäst kända geckon från Nya Zeeland i fångenskap.

TEMPERATUR

Temperaturerna är inte dokumenterade för arten i fångenskap och följer klimatet i utbredningsområdet. På dagen ska det vara 18-24 °C i terrariet och på natten 12-18 °C, så att det svalnar av naturligt. På vintern får nattemperaturen gärna sjunka mot 10-12 °C.

Arten kommer från ett svalt klimat, så terrariet får inte stå i direkt sol eller i ett varmt rum på sommaren. Det behövs ingen värmelampa i en vanlig bostadsmiljö. Direktkontakt med värmelampor och värmemattor ger brännskador på ögats genomskinliga skydd, så extra värme ska alltid sitta utom djurets räckhåll och styras av en termostat. Mät med en digital termometer både högst upp och längst ned.

Läs mer: Värme och temperatur

LUFTFUKTIGHET OCH VATTEN

Luftfuktigheten ska vara 50-80 %. Spraya terrariet lätt på kvällen, så att blad och bark är fuktiga under natten, och låt det torka upp delvis under dagen. Konstant blöta förhållanden ger mögel och hudproblem.

Geckon dricker droppar från bladen. Ställ dessutom fram en låg skål med färskt vatten, som byts ofta. En hygrometer visar om rytmen håller.

Läs mer: Luftfuktighet, sprayning och ventilation

LJUS OCH UVB

Dactylocnemis pacificus är nattaktiv och solar sig bara dold nära sitt dagsgömsle, så den har inget dokumenterat behov av UVB. Ett svagt UVB-rör för skuggdjur (Ferguson-zon 1) över ena sidan av terrariet är en bra, men valfri lösning när det finns gott om skugga och gömslen. Använd inte starka spotlights. Dagslängden följer årstiden: omkring 12-14 timmar på sommaren och 10 timmar på vintern, med mörker på natten.

Läs mer: Ljus och UVB

UTFODRING

Dactylocnemis pacificus är allätare, men lever mest av insekter. I naturen tar den malar, flugor, skalbaggar, gräshoppor och andra ryggradslösa djur, och den slickar nektar, saft från små frukter och honungsdagg från sköldlöss.

Ge levande insekter som syrsor, små gräshoppor, flugor och malar, pudrade med kalk och D3-vitamin, två till tre gånger i veckan. Ungarna får bananflugor och små husflugor. Erbjud dessutom då och då en liten skål med fruktpuré eller mosad banan, gärna med lite utspädd honung. Arten blir lätt överviktig, och tecknen är en tjock, uppsvälld svans och fettveck på halsen. Den söta födan ska därför ges sparsamt.

Läs mer: Foderdjur: hållning och avel Läs mer: Kalk, vitaminer och tillskott

BETEENDE OCH HANTERING

Dactylocnemis pacificus är snabb, nervös och fäller lätt svansen, så hanteringen hålls på ett minimum. Flytta den bara när det är nödvändigt, och låt den springa från hand till hand över en låg, mjuk yta. Ta aldrig tag i svansen.

Arten lever enskilt, men många djur kan dela samma gömsle, särskilt på öar med täta bestånd. I terrariet kan en hane och två honor hållas ihop när det finns många gömslen. Hanarna är aggressiva mot andra hanar, särskilt under parningstiden, och vilda hanar har ofta ärr efter strider. På dagen syns arten sällan, och den kommer bara fram helt i mörker.

Avel

KÖNSMOGNAD OCH KÖNSBESTÄMNING

Hanarna känns igen på de två hemipenispåsarna vid svansroten och en rad porer framför kloaken. *Dactylocnemis pacificus* blir könsmogen efter ett och ett halvt till två år. Honor bör först sättas i avel när de är fullvuxna och i god kondition.

PARNING

Parningen sker på hösten. Hanen biter honan upprepade gånger i nacken och på huvudet; det ser våldsamt ut, men är normalt. Titta efter skador, och separera djuren om en hona jagas oavbrutet. En sval vinter med kortare dagar hör till den naturliga rytmen.

ÄGGLÄGGNING OCH KULLAR

Dactylocnemis pacificus föder levande ungar och lägger alltså inga ägg. Honan föder en eller två ungar per år, i naturen från omkring februari, alltså sent på sommaren på södra halvklotet. Hos djur som hålls utanför utbredningsområdet kan födseln komma så sent som i april. Dräktighetens längd är inte dokumenterad; måttet i rutan är en uppskattning utifrån tiden från höstens parning till födseln året därpå.

INKUBATION

Det finns ingen inkubation, eftersom honan bär ungarna till födseln. Håll honan i ro, ge henne gott om föda, kalk och gömslen, och låt terrariet följa årstidernas temperaturer.

Läs mer: Inkubation av ägg

UPPFÖDNING AV UNGAR

Ungarna är självständiga från första dagen och flyttas till en mindre uppfödningslåda med gömslen, växter och löv. De utfodras med bananflugor och små husflugor, pudrade med kalk, och sprayas lätt dagligen. Efter omkring två år är de stora nog att komma i ett terrarium för vuxna. Håll dem åtskilda från vuxna hanar.

Hälsa och vanliga misstag

Sjukdomar hos *Dactylocnemis pacificus* är bara sparsamt dokumenterade. De typiska problemen är:

- Övervikt. Tecknen är en tjock, uppsvälld svans och fettveck på halsen. Ge frukt och honung sparsamt.

- Brännskador på ögats skydd från värmelampor eller värmemattor som djuret kan röra vid.
- För hög värme under längre tid.
- Förlorad svans vid hantering. Svansen är ett försvar, och djuret förlorar den lätt.
- Problem med hudömsningen, som också ses hos vilda djur. Ge ett fuktigt gömsle.
- Inälvsmask, kvalster och bakterier som *Salmonella*, som finns hos vilda djur av släktet. Tvätta händerna efter kontakt.

Sök veterinär med erfarenhet av kräldjur om djuret tappar vikt, inte äter eller verkar slött.

Läs mer: Karantän och hygien

Fråga alltid dina kunniga bekanta

Guiden är ett bra ställe att börja på, men den kan inte ersätta erfarenhet. Djur är olika, och mycket av det viktigaste lär man sig av dem som har hållit arten i åratal. Prata med en uppfödare, en erfaren djurhållare eller en veterinär med kunskap om kräldjur och groddjur innan du skaffar djuret - och igen om något verkar fel.